

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Γυναίκα - Ποίηση - Λατινική Αμερική Mujer - Poesía - América Latina

Δευτέρα 18 Μαρτίου 2019, ώρα 19:30

Βιβλιοθήκη Θεμάτων Ισότητας και Φύλου,
Κρατίνου 9 & Αθηνάς, 105 52, 3ος όροφος

Απαγγελία / Recitación:

Geovonena Bernard de Roldós, Susana Vásquez,
María Inés Carpi,
María Mercedes Ortega, María Inés Garrica,
Natalia Soto,
ancy Herebia, Helen Lambrinos, Anahí Riquelme,
Nina Αγγελίδου,
Estela M. Carballo, Elia Ramírez

Επιλογή ποιημάτων
Selección de poemas:
Elia Ramírez Rouvalis

Απαγγελία στα Ελληνικά
Recitación en griego:
Μάγδα Κατσιπάνου, ηθοποιός

Μουσική - Τραγούδι
Música y Canciones:
Son Latinos - Vivian Dure
Prado

Επιμέλεια φυλλαδίου
Elaboración de folleto
Ntína Πεντάρχου

argentinos.gr

Embajada de la
República Argentina
República Helénica

Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto

1. ARGENTINA

LAS 4 MARAVILLAS DEL MUNDO

Liliana Bodoc 1959-

Aire que silva
Fuego que fuega
Agua que corre
Tierra que espera
Agua más Tierra, arcilla
Agua más Aire, espuma
Fuego más Agua, agua calentita
Aire con aire, flauta
Tierra con tierra, huerto
Fuego con fuego, amor
Agua con agua, aguacero
Apenas cuatro esencias
cuatro dulces puñados
en el caldero,
¡y ya olía a magnolias
el Universo!

2. PARAGUAY

CAPRICHIO

Ester de Izaguirre 1923-

Para quererme queriendo
como quiero que me quieras
tendras que querer, queriendo
como si no me quisieras...

El amor en un suspiro
y besos en los cantares,
me miraras si te miro
como si no me mirares.
Sentir que sientes sentires
y que lo sientes callando,
decir con ojos decires
que el labio va silenciando.

Para quererme queriendo
como quiero que me quieras
tendras que querer, queriendo
como si no me quisieras.

1. ARGENTINH

TA 4 ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Μετάφραση: Νίνα Αγγελίδου

Αέρας που σφυρίζει
Φωτιά που φλέγεται
Νερό που αναβλύζει
Γη που αναμένει
Νερό και Γη, πηλός
Νερό και Αέρας, αφρός
Φωτιά και Νερό, νερό ζεστό
Αέρας και αέρας, φλογέρα
Γη και γη, περιβόλι
Φωτιά και φωτιά, έρωτας
Νερό και νερό, νεροποντή
Τέσσερα στοιχεία μόνο
τέσσερις χούφτες γλυκές
μέσα στο σκεύος,
και να το άρωμα μανόλιας
στην Οικουμένη!

2. ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ

ΚΑΠΡΙΤΣΙΟ

Μετάφραση: Γιώργος Ρούβαλης

Να μ' αγαπάς, να μ' αγαπάς,
όπως θα 'θελα να μ' αγαπήσεις
πρέπει λοιπόν να αγαπάς,
λες και δεν μπορείς να μ' αγαπήσεις...

Η αγάπη είναι ένας ψίθυρος
και φιλιά και τραγούδια,
να με κοιτάς αν σε κοιτώ
λες και βλέμμα δεν υπάρχει.
Να νιώθεις πολλά
και να τα νιώθεις σιωπηλά,
με τα μάτια να μιλάς
και τα χείλη να σιωπάζουν.

Να μ' αγαπάς, να μ' αγαπάς,
όπως θα 'θελα να μ' αγαπήσεις
πρέπει λοιπόν να αγαπάς,
λες και δεν μπορείς να μ' αγαπήσεις.

3. PUERTO RICO

NINA BONITA PAPICHULO
Yolarda Arroyo Pizarro 1970-

Ven
ven a esta orilla
tengo un altar para ti
aquí estoy
frente a él
arrodillada
ábrete bien
déjame lamerte
desde el borde de la cama
hasta que los mayas inventen otro
códice
con una nueva profecía.

4. BOLIVIA

ROSAS
Alicia Cardona Torrico 1926-1996

De tu dolor no culpes a las rosas.
Su existencia
es tan breve,
que jamás quedarán para el acibar;
lo que después nos hiere,
*es la pena
de haberlas poseído
y no tenerlas*

5. URUGUAY

NELSON
Paula Simonetti 1989-

¿Te acordás cuando dios te abandonó
y era verano?
¿Te acordás cuando dijo
quedate revolviendo
contenedores, basurales, plazas, vientres
piezas y pulmones?
¿Te acordás que apenas
te dejó frente a ese plato breve?
¿Te acordás de la oración,
de cuando amanecía?
¿Te acordás de dios y del verano?

3. ΠΟΥΕΡΤΟ ΡΙΚΟ

ΟΜΟΡΦΟΥΛΑ ΚΑΙ ΓΟΗΣ
Μετάφραση: Μαρία Δαμηλάκου

Έλα
έλα σε τούτη την όχθη
έχω έναν βωμό για σένα
είμαι εδώ
αντίκρου του
γονατισμένη
ανοίξου διάπλατα
άφησέ με να σε γλείψω
από την άκρη του κρεβατιού
μέχρι οι Μάγια να επινοήσουν έναν άλλο
κώδικα
με μία νέα προφητεία.

4. ΒΟΛΙΒΙΑ

ΤΡΙΑΝΤΑ ΦΥΛΛΑ
Απόδοση Νίνα Αγγελιδού

Για τη θλίψη σου, μην κατακρίνεις τα ρόδα.
Η δική τους ζωή
είναι τόσο μικρή,
που δεν απόμεινε ούτε καν λίγη αλόη
για ν' απαλύνει τους πόνους,
κι είναι αλήθεια κρίμα
που αν και πριν ήταν όλα δικά σου
όμως τώρα, δεν σου ανήκουν πια.

5. ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ

ΝΕΛΣΟΝ
Μετάφραση: Μαρία Δαμηλάκου

Θυμάσαι όταν ο Θεός σε εγκατέλειψε και ήταν
καλοκαίρι;
Θυμάσαι όταν είπε μείνε να ανακατεύεις τενεκέδες,
χωματερές, πλατείες, κοιλιές, ρετάλια και
πνευμόνια;
Θυμάσαι που μετά βίας
σε άφησε μπροστά σε κείνο το μικρό
πίατο;
Θυμάσαι την προσευχή όταν ξημέρωνε;
Θυμάσαι το Θεό και το καλοκαίρι;

6. DOMINICANA REPÚBLICA

EL ORDEN DE LO FINITO

Ángela Hernández 1954-

Estoy soñando contigo,
dice una voz en la noche
camino sobre un espejo lívido.
Tal vez la mar
monstruo indefenso.
Pueblo tierno
de césped
ronronea

En cercanía, luciérnagas,
brevisimas piedras
hienden la obscuridad

Del otro lado surgen filamentos de hierba
En el cielo, un relámpago, sonrisas
de enigmática
presencia

Estoy soñando contigo
fijate en las flores de la caña

sedosas
fluctuantes
flotantes

Velos en mi sangre sopladlos por tu boca

Dice una voz en la noche:
Hay un grano de polvo
un rosal levitando en nuestro patio.

7. EL SALVADOR REPÚBLICA

MI NOMBRE AQUÉL

Lil Milagro Ramírez, 1946-1979

Mi nombre aquél
no lo pronuncies ni siquiera
en voz baja
espera
ya volveré a ser yo
cuando la muerte o cuando
el triunfo.

6. ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η ΤΑΞΗ ΤΩΝ ΟΡΙΩΝ

Απόδοση Νίνα Αγγελίδου

Σε βλέπω στα όνειρά μου,
ακούγεται μία φωνή μέσα στη νύχτα
περπατώ πάνω σ' έναν καθρέφτη,
κατάχλομη.
Ίσως η θάλασσα
τέρας απροστάτευτο.
Χωριό πράσινο και τρυφερό.
Γουργουρίζει.

Κοντά, πυγολαμπίδες, πετραδάκια χαράζουν το
σκοτάδι.

Ποιό πέρα ξεπροβάλλουν νήματα από χορτάρια
Στον ουρανό μια αστραπή - χαμόγελο μιας
παρουσίας αινιγματικής.

Σε βλέπω στα όνειρά μου.

Ρίξε μια ματιά στα άνθη της καλαμιάς.
Μεταξένια

Κυματιστά
Νερένια

Πέπλα στο αίμα μου απορρέουν από το στόμα σου

Ακούγεται μία φωνή μέσα στη νύχτα:
Πάνω στα ανάλαφρα ρόδα της αυλής μας
υπάρχει λίγη, ελάχιστη σκόνη.

7. ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ ΕΚΕΙΝΟ

Μετάφραση: Γιάννα Τζιβελέκη

Το όνομα μου εκείνο
Ούτε καν να το προφέρεις
με χαμηλή φωνή
ανέμενε
να ξαναγίνω ο εαυτός μου
όταν ο θάνατος ή όταν
ο θρίαμβος.

8. PERÚ

DIARIO DE SEÑORITA RECIÉN CASADA

Rocio Silva 1963-

Aquí estoy y busco el osobuco,
la mirada, la fecha, no se, las
instrucciones
para no ahogar todo esto con una
papeleta
o una pelea matinal por las tostadas.

Sangro por la nariz, las orejas, el ano
bicéfalo,
sofoco mis nervios con agüita de tilo
rebuzno en las mañanas, a medio día
escupo
entre los árboles de mora de mi
cuadra.

Ah tiempos idos. Levantarse sola y
sola removerse entre
las sábanas
limpiarse las lagañas, el fondo del
oído, las partes
íntimas, las telarañas.

Ah, tiempos que se van, que se
escapan como agua
entre las manos
sin dejar marcas, ni fechas en las
puertas,
ni óxido de navajas en los filos de los
caños.

Ahora cada pose fetal resulta
incómoda,
me despierto con un fuerte dolor en
la mandíbula
y croo y canto, resuenan mis caries
vacío
como una triste sanguijuela
buscando el sol entre las piedras.

La papa rallada sobre los párpados,
compresas de jazmín,
te de la India,
la fruta de las doce, toda la rutina,
toser con elegancia, fumar con el
pulgar en la papada
y desvestirme como una puta cada noche.

8. ΠΕΡΟΥ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΝΕΑΡΗΣ ΝΙΟΠΑΝΤΡΗΣ

Μετάφραση. Μαρία Δαμηλάκου

Είμαι εδώ και ψάχνω το μεδούλι,
το βλέμμα, την ημερομηνία, τι να πω,
τις οδηγίες
για να μην τα πνίξω όλα αυτά με ένα
επίσημο χαρτί
ή με τον πρωινό καυγά για το ψωμί.

Ματώνω από τη μύτη, τα αυτιά, τον
δικέφαλο πρωκτό, πνίγω τα νεύρα μου σε ένα τσάι
από τίλιο
γκαρίζω τα πρωινά, το μεσημέρι φτύνω
ανάμεσα στις μουριές της γειτονιάς μου.

Αχ, χρόνια που φύγατε! Να σηκώνομαι
μόνη και μόνη
να στριφογυρίζω μέσα στα σεντόνια
να καθαρίζω τις τσίμπλες, το βάθος του αυτιού,
τα απόκρυφα σημεία, τους αραχνοίστους.

Αχ, χρόνια που φεύγουν, που γλιστρούν
σαν το νερό
ανάμεσα απ' τα χέρια
χωρίς να αφήνουν σημάδια,
ούτε ημερομηνίες στις πόρτες,
ούτε σκουριά στις άκρες των σωλήνων.

Τώρα κάθε εμβρυακή στάση μου φαίνεται
άβολη,
ξυπνώ με δυνατό πόνο στη γνάθο
κράζω και τραγουδώ, αντηχούν τα κούφια μου
σφραγίσματα
σα θλιμμένη βδέλλα που αναζητά τον ήλιο
μέσα από τις πέτρες.

Η τριμμένη πατάτα πάνω στα βλέφαρα,
κομπρέσες από γιασεμί,
τσάι Ινδίας,
τα φρούτα των δώδεκα, όλη η ρουτίνα,
να βήχω με χάρη,
να καπνίζω με τον αντίχειρα στο προγούλι
και να γδύνομαι σαν πόρνη κάθε νύχτα.

9. BRASIL

DE QUE SÃO FEITOS OS DIAS ?
Cecília Meireles 1901-1964

De que são feitos os dias?
-de pequenos desejos,
vagarosas saudades,
silenciosas lembranças.

Entre mágoas sombrias,
momentâneos lampejos:
vagas felicidades,
inactuais esperanças.

De loucuras, de crimes,
de pecados, de glórias
-do medo que encadeia
todas essas mudanças.

Dentro deles vivemos,
dentro deles choramos,
em duros desenlaces
e em sinistras alianças

10. MEXICO

DESPEDIDA
MalinaliMontes Victoria

Juan se fué
como lo hizo su padre
voló igual que las aves en el
invierno
Juan se fué

Dejando la tierra que lo vió crecer

Abandonando a la mujer que le dió
la vida
el maravilloso canto de los pájaros
el cielo azul de tantas preguntas
el río que creció con él

Juan se fue, se fue a los Estados
Unidos
un país extraño...
Todo diferente
en donde el dólar equivale a:
Sangre, Cansancio, Sudor
y Lágrimas.

Juan se fue
Como su padre

9. ΒΡΑΖΙΛΙΑ

ΑΠΟ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΜΩΜΕΝΕΣ ΟΙ ΜΕΡΕΣ;
Μετάφραση: Γιώργος Ρούβαλης

Από τι είναι καμωμένες οι μέρες;
-από μικρές επιθυμίες,
αργόσυρτες αναμνήσεις,
σιωπηλές μνήμες.

Ανάμεσα σε σκοτεινούς πόνους,
στιγμιαίες αναλαμπές:
αόριστες ευτυχίες,
εκτός χρόνου ελπίδες.

Από τρέλες, από εγκλήματα,
από αμαρτήματα,
από ένδοξες στιγμές
-απ' το φόβο που αλυσοδένει
Όλες αυτές τις αλλαγές.

Ανάμεσά τους ζούμε,
ανάμεσά τους κλαίμε,
σε σκληρές καταλήξεις
και σε κακόβουλες συμμαχίες.

10. ΜΕΞΙΚΟ

ΑΠΟΧΩΡΙΣΜΟΣ
Μετάφραση: Γιώργος Ρούβαλης

Έφυγε ο Χουάν
ακριβώς όπως ο πατέρας του
πέταξε σαν χειμωνιάτικο πουλί
έφυγε ο Χουάν

Εγκαταλείποντας τη γη που τον έθρεψε

Αφήνοντας τη γυναίκα που του 'δωσε ζωή
το υπέροχο τραγούδι των πουλιών
τον γαλανό ουρανό με τόσα ερωτηματικά το ποτάμι που
φούσκωσε μαζί του

Έφυγε ο Χουάν, πήγε στις Ηνωμένες Πολιτείες
μια παράξενη χώρα.....
Όλα διαφορετικά
εκεί όπου το δολάριο ισούται με:
Αίμα, Κούραση, Ιδρώτα
και Δάκρυα.

Έφυγε ο Χουάν
Ακριβώς όπως ο πατέρας του

11. PANAMÁ

TRAGEDIA MÍNIMA
Corsuelo Tomas, 1957-

Un gusano
cae muerto al piso
de morder
la piel de un dictador

12. ECUADOR

LA HIERBA
Violeta Luna, 1943-

Cuántas cosas que pude haberlas dicho
y no las dije.
Cuántas horas que pude
disfrutarlas
y no fueron.
Cuántas letras que se quedaron
sueltas
sin remedio.
Cuánta vida que pudo ser raíz
y es hoy astilla.
Por conservar las normas de algún
juego
por no poder salirme de las reglas
no pude ser gaviota
ni marinera espuma.
Y apenas me quedé como la hierba:
tenaz y humedecida.

11. ΠΑΝΑΜΑΣ

ΕΛΑΣΣΩΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ
Μετάφραση: Άννα Ρόζενμπεργκ

Ένα σκουλήκι
πέφτει νεκρό στο πάτωμα
έχοντας δαγκώσει
το δέρμα ενός δικτάτορα

12. ΙΣΗΜΕΡΙΝΟΣ

Η ΧΛΟΗ
Μετάφραση: Γάννα Τζιβελέκη & Νίνα Αγγελίδου

Πόσα πράγματα θα μπορούσα να έχω πει
και δεν τα είπα.
Πόσες ώρες θα μπορούσα να απολαύσω
και δεν ήταν.
Πόσα γράμματα που έμειναν σκόρπια
δίχως επιλογή.
Πόση ζωή που θα μπορούσε να βγάλει ρίζες
κι είναι σήμερα αγκάθι.
Για να συντηρώ τους κανόνες ενός παιχνιδιού
γιατί δεν μπορώ να ξεφύγω απ' τους κανόνες
δεν μπόρεσα να γίνω γλάρος
ούτε θαλασσινός αφρός.
Και μόλις παρέμεινα χλόη:
υγρή κι' ανθεκτική.

15. HONDURAS

LA ABUELA

Karen Valladares 1984-

La abuela sueña con vivir siempre
todavía atrapa anocheceres
infinitos
en la profundidad de sus manos.

Ignora el tiempo tostándose en sus
mejillas.

La abuela aun recuerda
aquella guitarra marchitándose en
sus dedos.

Su infancia imposible sin muñecas,
mezclada de cal y de ríos crecidos
hasta las rodillas.

Aun recuerda el nombre de sus
enamorados
y por siempre recuerda
el parto doloroso de sus hijos.
La abuela, aun cree que cuando
despertamos
es para nacer de nuevo.

Ella aun descubre palabras
vestidas de colores
formas y cosas.
Ella, ha venido a bordar junto a mí,
la transformación de sus
antepasados.

15. ΟΝΑΟΥΡΑ

Η ΓΙΑΓΙΑ

Μετάφραση: Γιάννα Τζιβελέκη και Νίνα Αγγελίδου

Η γιαγιά ονειρεύεται ότι για πάντα θα ζει ακόμα
παγιδεύει απογεύματα ατελείωτα
στα βάθη των χεριών της.

Αγνοεί τον χρόνο που μαραίνει τα
μάγουλα της.
η γιαγιά θυμάται ακόμα
εκείνη την κιθάρα που ξεθωριάζει μέσα
απ'τα δάχτυλα της.
Την δύσκολη παιδική ηλικία χωρίς
κούκλες
αναμειγμένη με ασβέστη και με ποτάμια
ως τα γόνατα.

Ακόμα θυμάται το όνομα των
ερωτευμένων
και για πάντα θυμάται
τον επώδυνο τοκετό των παιδιών της.
Η γιαγιά ακόμα πιστεύει πως όταν
ξυπνάμε
Πρόκειται να γεννηθούμε.

Εκείνη ακόμα ανακαλύπτει λέξεις
ντυμένες με χρώματα
μορφές και πράγματα.
Εκείνη ήρθε να κεντήσει κοντά σε μένα
την μεταμόρφωση των προγόνων της.

16. NICARAGUA

THE PERFECT JAIL
Eunice Shade 1980-

Quieren que me ponga el traje
y la cartera.

Verme detrás del escritorio
con el fondo tapizado de libros
que nunca leeré
con numerosos títulos y
reconocimientos que
seguramente
obtendría por la motivación tacaña
del status quo.

Sería aceptada.

Me levantaría a las 7,
un hombre y unos pequeños
distantes
esperarían por mi regalo y mi
comida,
extraños entre todos,
únicamente unidos por la televisión y las misas de domingo.

Tendría que privarme de la anarquía,
el monte, el ateísmo,
el frío de las cunetas
en la madrugada,
los cigarrillos en ayunas,
el sexo «medio» seguro,
el bisex-taste,
la jerga bilingüe,
la apariencia desaliñada,
los viajes improvisados, el desvelo,
la goma,
el neo-hippie way of life...

Quieren que decore mi vida
con el fax, el celular, el carro,
la cuenta bancaria viéndose
envejecer
tragos en el lobby del Intercontinental
vacaciones en el Mediterráneo
sin nada de Mediterráneo
mi clima: aire acondicionado.

No podría agotar los huesos
mojarme la ropa de sudor
refugiarme en molotes humanos
conocer la gramática del hambre
los atuendos extraños del mendigo
el dialecto de la soledad
cruzar el Atlántico
como mucama de crucero
y descubrir una ciudad extraviada

No tener alma de Rimbaud.

16. ΝΙΚΑΡΑΓΟΥΑ

Η ΤΕΛΕΙΑ ΦΥΛΑΚΗ
Μετάφραση: Γώργος Ρούβαλης

Θέλουν να φορέσω το κοστούμι
και τον χαρτοφύλακα.

Να φαίνομαι πίσω από το γραφείο
με φόντο εκατοντάδες βιβλία
που ποτέ δεν θα διαβάσω
και με πολλά διπλώματα και
αναμνηστικά που
σίγουρα
θα είχα λάβει για να σταθώ στο
ταιγκούνικο ύψος του κατεστημένου.

θα ήμουν αποδεκτή.

Θα σηκωνόμουν στις 7,
ένας άντρας κάτι απόμακρα παιδιά
θα περίμεναν να τα μαλώσω και να τα
θρέψω,
ξένοι μεταξύ ξένων,
και μόνο ενωμένοι από την τηλεόραση
και τις λειτουργίες
της Κυριακής.

Θα έπρεπε να στερηθώ την αναρχία, τη
ζούγκλα,
τον αθεϊσμό,
το κρύο στα χαντάκια τα ξημερώματα,
τα τσιγάρα νηστική,
το σχεδόν σίγουρο σεξ,
τη μπιά γεύση,
τη διγλώσση δική μας γλώσσα,
την ατημέλητη εμφάνιση,
τα αυτοσχέδια ταξίδια,
τις αγρύπνιες,
τη γόμα,
το νέο-χιππικό τρόπο ζωής...

Θέλουν να διακοσμήσω τη ζωή μου,
με το φαξ, το κινητό, το αυτοκίνητο,
τον τραπεζικό λογαριασμό ενόσω γεννάω
ποτά στο λάμπι του Intercontinental
διακοπές στη Μεσόγειο
χωρίς τίποτα μεσογειακό
το κλίμα μου: αέρας από κλιματισμό.

Δεν θα μπορούσα να λιώσω τα κόκαλά μου
να βουτήξω ολοκληρη στον ιδρώτα
να καταφύγω σε ανθρώπινα μπλεξίματα
να μάθω τη γραμματική της πείνας
τα παράξενα ρούχα του ζητιάνου
τη διάλεκτο της μοναξιάς
να διασχίσω τον Ατλαντικό
ως καμαριέρα σε κρουαζιερόπλοιο
και να ανακαλύψω μια χαμένη πόλη.

Χωρίς καθόλου τις ιδιότητες του Rimbaud.

17. CHILE

MOVIMIENTO
Paz Molina 1945-

Hay que mover la vida, hay que
menearla
como la cola de una lagartija.
Hay que alzarla como un paraguas
rojo.
Hay que ensartarla en el tiempo
con un puñal de oro.

Y que huya la Muerte con sus
dientes de plástico:
que corra la infeliz,
que sienta escalofríos.

Hay que mover la vida
con un movimiento de tren
imprevisible.
Que cruce las fronteras de lo
mágico.
Que pague los pasajes definitivos.

Y en asiento de primera clase
observe su propia carrera por la
ventanilla,
presurosa de una premura
insufrible,
atareada en la perspectiva de lo
último.

18. VENEZUELA

TODA LA MAÑANA HA HABLADO EL
VIENTO

Enriqueta Arvelo Larriva 1886-1962

Toda la mañana ha hablado el viento
una lengua extraordinaria.

He ido hoy en el viento.
Estremecí los árboles.
Hice pliegues en el río.
Alboroté la arena.
Entré por las más finas rendijas.
Y soné largamente en los alambres.

Antes -¿recuerdas?-
pasaba pálida por la orilla del
viento. Y aplaudías.

17. ΧΙΛΗ

ΚΙΝΗΣΗ
Απόδοση Νίνα Αγγελίδου

Πρέπει να προωθείται η ζωή, να κινείται
σαν της σαύρας την ουρά.
Να τη σηκώνουμε τη ζωή ψηλά, σαν μια ομπρέλα
κόκκινη
Να την τρομοκρατούμε μέσα στο χρόνο
Μ' ένα στιλέτο χρυσό.

Να τραπεί σε φυγή ο Θάνατος -με τα πλαστικά του
δόντια-
να φύγει τρέχοντας ο ελεεινός
να αισθάνεται ρίγη.

Πρέπει να προωθείται η ζωή,
με την κίνηση ενός απρόβλεπτου τρένου.
Να περάσει τα σύνορα της μαγείας.
Να πληρώσει το οριστικό εισιτήριο.

Και σε κάθισμα πρώτης θέσης
να παρακολουθεί τη δική του διαδρομή
απ' το παράθυρο,
βιαστικά, αλλά και με βαρετή επιμέλεια
ν' ασχολείται με την προοπτική του
Αμετάκλητου.

18. ΒΕΝΕΖΟΥΕΛΑ

ΟΛΟ ΤΟ ΠΡΩΙ Ο ΑΝΕΜΟΣ ΜΙΛΟΥΣΕ
Μετάφραση.: Μαρία Δαμηλάκου

Όλο το πρωί ο άνεμος μιλούσε μια
απίθανη γλώσσα.

Σήμερα καβάλησα τον άνεμο.
Ταρακούνησα τα δέντρα.
Εφιαξα πτυχές στο ποτάμι.
Ανακάτεψα την άμμο.
Εισχώρησα από τις πιο λεπτές χαραμάδες.
Και έκανα τα σωματοπλέγματα να ηχούν
μακρόσυρτα.

Πρώτα, θυμάσαι;
περνούσα χλωμή από την όχθη του ανέμου.
Κι εσύ χειροκροτούσες.

19. CUBA

EN MI VERSO SOY LIBRE
Dulce María Loynaz 1902-1997

En mi verso soy libre: él es mi mar.
Mi mar ancho y desnudo de
horizontes...

En mis versos yo ando sobre el
mar,
camino sobre olas desdobladas
de otras olas y de otras olas...
Ando en mi verso;
respiro, vivo, crezco en mi verso,
y en él tienen mis pies camino
y mi camino rumbo
y mis manos qué sujetar
y mi esperanza qué esperar
y mi vida su sentido.

Yo soy libre en mi verso y él es libre como yo.
Nos amamos. Nos tenemos.

Fuera de él soy pequeña y me arrodillo
ante la obra de mis manos,
la tierna arcilla amasada entre mis dedos...
dentro de él, me levanto y soy yo misma.

20. COSTA RICA

DESCUBRIMIENTO
Shirley Campbell 1965-

Descubrí en mi sangre
de pronto a una abuela
a una hembra
y una hilera larga de madres
cantando y
una tierra negra sembrada por
ellas
y entonces crecí
y me hice grande como las estrellas
y me hice larga como los caminos.
Me entendí mujer
una mujer negra.

19. ΚΟΥΒΑ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ Ο ΣΤΙΧΟΣ ΜΟΥ
Μετάφραση: Γιώργος Ρούβαλης

Ελεύθερος ο στίχος μου: είναι η θάλασσά μου.
Η πλατιά και απογυμνωμένη από ορίζοντες
θάλασσά μου.

Με τους στίχους μου στη θάλασσα περπατώ,
πάνω στα ατίθασα κύματα κι άλλα κι άλλα κύματα.
Περπατώ με το στίχο μου,
αναπνέω, ζω, μεγαλώνω με το στίχο μου,
και μαζί του τα πόδια μου ανοίγουν δρόμο
και ο δρόμος μου κατεύθυνση
και τα χέρια μου κάτι να πιάσουν
και η ελπίδα μου κάτι να περιμένει
και η ζωή μου την έννοια της.

Ελεύθερος ο στίχος μου
κι ελεύθερος σαν εμένα.
Αγαπιόμαστε. Στριζόμαστε.

Χωρίς αυτόν είμαι πολύ μικρή και γονατίζω
μπρος στο έργο των χειρών μου,
τον μαλακό πηλό που μαλάζουν τα δάκτυλά μου...
Μέσα σ' αυτόν, ορθώνομαι και είμαι εγώ η ίδια.

20. ΚΟΣΤΑ ΡΙΚΑ

ΑΝΑΚΑΛΥΨΗ
Μετάφραση: Ρίτα Γκαμπάι-Ταζάρτες

Μέσα στο αίμα μου
γρήγορα ανακάλυψα μία γιαγιά
ένα θηλυκό, και
μία μεγάλη στρατιά από μητέρες να
τραγουδούν
και μία μαύρη γη να καλλιεργούν.
Και τότε φύτρωσα
και έγινα ψηλή σαν τ' αστέρια
και έγινα πλατιά σαν τις στρατές
και αισθάνθηκα γυναίκα
μία νύμφη γυναίκα.